terra fuit maledicta ſed ꝑ xp̄iſtū
benedicta vt patet geneſis p̄mo.
Maledicta terra ī ope tuo Et ideo
homo natus de terra. nutritus de
terra incurrebat eandē maledicti
onē Et ideo illud verificādo ſpiritu
ſancto inſpirāte clamabāt Oſan
na ideſt ſalua nos a maledictiōe
ꝙ benedictionē dare voluit omib9
iuſtis. et maledictionē omib9 ma
lis vt patet geneſ vbi legim9 Q2
patriarcha iacob habuit duode
cim filios qui acceſſerunt ad pa
trem vt acciperēt ab eo benedicti
onē. Quib9 omib9 benedixit p̄ter
dan: cui maledixit dicēs Fiet dan
quaſi coluber a ſerpēs venenoſus
mordēs et hoc ꝓpter ſuā maliciam
ꝙ parentes non honorauit. Ita
ſpūaliter cū omnes filij dei in die
iudicij accedūt ad patrem gloie
vt accipiāt benedictionē celeſtē
tunc omnes benedicet p̄ter peccā
torem qui deum non honorauit
nec ipſū laudat et illū maledicet
Ideo cū turba debemus xp̄iſtū
honorare. et Benedictus q̄ venit
in nomine dn̄i decātare. vt cū om
nibus electis in die iudicij valea
m9 ad bn̄dicēdū ſtare. Ergo q̄ ad
thema. Dicite filie ſyon. ecce rex
tu9 venit. occurre ei cū veſtimētis
penitēcie et dilectionis. cū florib9
virtutū. cū ramis miſericordie et
pietatis et cāticis leticie a benedi
ctionis. vt nos benedicat hic et
in futuro Amen.

In cena domini
Sermo. xxiij.

Exēplū dedi vobis vt quē
admodum ego feci ita et
vos faciatis Johan. xiij.
Nos videm9 qn̄ aliquis bonus et
fidelis amicus ab amico debet recede
re ſolet ſibi aliqd de nobiliū relinq̄
re vt poſt receſſū habeat de eo co
gitare. Ita xp̄iſtus dn̄s noſter q̄
venit ad nos tanq̄ amic9 ad ami
cum nos viſitare. Vt ait in pſ̄. q̄a
viſitauit nos oriēs ex alto Volēs
a ſuis amicis de hoc mūdo recede
re exemplum ſue memorie voluit
nobis hic relinq̄re. Vt ait in pſ̄.
Memoriā fecit mirabiliū ſuorum
miſericors a miſerator dn̄s. Et de
hoc dicit in euangelio
Ante diem feſtum paſche ſciēs
iħus ꝙ venit hora eius vt tranſe
at ex hoc mundo ad patrem cū di
lexiſſet ſuos ſanctos diſcipulos
vſq; in finem dilexit eos qui ſecū
erant in hoc mūdo. Fecit cenā ho
die ſuis diſcipulis. dilectis apl'is
Et cena facta cū iam dyabolus mi
ſiſſet i cor ſimonis ſchariothis iu
de vt traderet eū principib9 ſacer
dotū pro triginta argēteis Et hoc
feci heri .ſ. in q̄rta feria Et ꝓpterea
multi homines quarta feria non
comedūt carnes eo ꝙ caro xp̄i vē
dita fuit feria quarta. Sciens aūt
iħus ꝙ oīa dedit ei pater in ma
nu9 et ꝙ a deo exiuit et ad deū va
dit in aſcēſione. ſurrexit a cena vo
lēs nobis dare exēplū hūilitatis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ponit veſtimēta ſua ⁊ ſuperiorem
tunicā que fuit ſicut veſtimentū pe
regrinorū. Dicūt aliq̄ ⁊ ſubdūt il
lam tunicam quā habuit tunicā
eſſe mōdo ſutilem. ⁊ illam ſupiorē
exuit ⁊ poſuit de ſe ⁊ lintheo id eſt
twele vel manutergio precīxit ſe
Et miſit aquā in peluim quā hoſ
pes tradidit eis ad lauandū ma
nus: ⁊ cepit lauare pedes diſcipu
lorū ⁊ extergere lintheo quo erat
precinctꝰ Venit ergo ad ſimonē
petrū ad lauandū ſicut alios iam
lauit. Et dixit petrus retrahendo
pedes Et ego nō ſum dignꝰ Rn̄dit
dominꝰ ⁊ dixit Quod ego facio tu
neſcis mō. ſcies autē poſtea tunc
dicam tibi quare ego facio. Dicit
ei petrꝰ Dn̄e tu nō lauabis mihi
pedes in eternū ⁊ nunq̄. Rn̄dit do
minꝰ Si non lauero te hic p grāz
nō habebis mecū partē in regno
eterno. Tunc extendit petrus pe
des ⁊ ait. Domine nō tm̄ laua m̄
pedes: ſed et manus et caput. vt
magnam partē habeam tecū Di
cit ei ihesus. Qui lotus eſt non in
diget niſi vt pedes lauet. ſed eſt
mundꝰ totus. et vos mūdi eſtis
ſed non omnes. Et hoc dixit ꝓpter
iudam. q̄a ſciuit ꝙ iam tradidit
eum: et ideo ait. Nō eſtis mundi
omnes. Poſtq̄ lauit pedes eorū
accepit veſtimenta Et cū ſedebat
iuxta diſcipulos ad menſā q̄ fuit
rotunda: dixit eis. Scitis quid fe
cerim vobis q̄re laui vr̄os pedes
Dixerūt Non. Dixit. Vos vocatis

me magiſter ⁊ dn̄e ⁊ bene dicitis
ſum etenī. Si ego laui veſtros pe
des mḡr ⁊ dominꝰ. et vos debetis
alter alterius lauare pedes Exem
plum enī humilitatis in hoc oſtē
di vobis vt quēadmodū ego feci
vobis: ita ⁊ vos faciatis. Nota ꝙ
xp̄s nobis hodie dedit q̄tuor exē
pla. Primo exēplū mūdicie in lauādo.
ſecūdo exēplum dilectiōis in cenā
do. tercio exemplū hūilitatis in
miniſtrādo. quarto exemplū vo
cationis in predicando ¶ Primo
xp̄s dedit nobis exemplū mūdi
cie in lauādo. Nam ipſe ē mundꝰ
ideo nullū immundū vult habē
in ſuū ꝯſorciū. Vnde pſ̄. Ambu
lans in via immaculata hic m̄ mi
niſtrabat Debemꝰ igit̄ anteq̄ cor
pus xp̄i i cena altaris accipiamꝰ
a quatuor macul̄ lauari. Primo
a macul̄ male cogitacōis debemꝰ
cor nr̄m lauare. Vnde ait Yſay.
Lauamini mundi eſtote. auferte
malū cogitationū vrāꝝ ab ocul̄
meis Nā cogitacō mala denigrat
animā ſic cādela albū parietē q̄
uis nō ꝯburit murū albū tn̄ ma
culat: ita mala cogitacio. Ideo de
bemꝰ animā lauare. Vnde greḡ.
Quāuis macula venialis peccati
cogitacōis nō ſeparat a deo. tam̄
retardat. Et ſi i iſta vita nō ablui
tur p aquā ꝯtricōis ozꝫ vt i purga
torio lauet̄. Sꝫ tn̄ cogitacō mala
qn̄ hō ſtatī reſiſtit non ē pctm̄. ſꝫ
meritū. Vn̄ maximꝰ i ſmōe. Quo
ciēs reſiſtis: totiens coronaberis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Greg̃. Cogitacio quantumcumqꝫ
mala mentē nō polluit: ſi racō hu
mana nō ↄſentit. Scd̃o debem⁹ nos
lauare ab immūdicijs male opa
tionis. vt ait ibꝫ. Laua a malici
a cor tuū. Nā macula male opati
onis maculat cor ⁊ delet faciē aīe
Sic videmus ꝙ imago depicta ad
pietez interdū ita maculat ꝙ nō
pt videri. Ita opatio mala macu
lat faciem aīe. ⁊ ideo ſacerdos an
teq̄ꝫ accedat ad altare. primo la
uat man⁹ ⁊ ante eleuacōez ⁊ cōſe
cratione. lauat ſolū digitos qui
b⁹ tractat hoſtiā in ſignū ꝙ quili
bet accedens ad ſacramentum dꝫ
ſe lauare a pctīs oībus tam veni
alib⁹ q̄ꝫ mortalib⁹. Vnde legim⁹
figurā in li. Re. Qȝ oza ſacerdos ac
ceſſit ad templū ⁊ tetigit archā i
q̄ fuit tabula moyſi quā dn̄s ſibi
dedit in monte ſinay cū. x. precep
tis. ⁊ vīga aaron q̄ floruit ↄtra na
turā et manna. et imediate pcuſ
ſus ē a domīo ⁊ cecidit āte archā
et man⁹ ei⁹ aruerūt Et iudei aſſig
nāt rōez ꝙ domin⁹ ita pcuſſit eū
ꝙ ī precedēti nocte dormiuit cū p
pria vxore ⁊ ſic acceſſit immund⁹
Ecce ſi domin⁹ pcuſſit illū q̄ archā
tetigit immund⁹ cū ꝓpa vxore dor
miendo. quāto mag̃ pcutiet illos
in futuro iudicio qui accedūnt cū
multis malis opationib⁹ Sed ta
mē hodie de⁹ miſericors ē ⁊ ſuper
hoc nō debemus peccaē Tercio debe
m⁹ nos lauare a malis locucōib⁹
⁊ quicq̄d ore peccauim⁹. ſ. detracti
one Nā detractores inuidioſi aſſi
milant canibus. Ma. x. Nolite ſā
ctum dare canib⁹ Quarto debemus
nos lauare anteq̄ꝫ accedam⁹ a pec
catis intencōis Vnde dauid ī pſ̄.
petēs dominū dic̄ Laua me ab in
iuſticia mea ⁊ ſup niuē dealbabor
Et ideo figurā legimus in exod. ꝙ
moyſes fecit lauatoriū ante tab
naculū de ere. et ſuperius ſpecula
magna vt intrantes tabē naculū
inſpicerent ſpecula magna vt ſꝫ i
eis aliq̄ macule eſſent ⁊ illas dele
rent Ita ⁊ nos anteq̄ꝫ aīa exeat de
domo corpis et anteq̄ꝫ vadat ad
altiſſimū montez debet ſe in ſpecu
lo. ſ. xp̄o mundare. ⁊ in aqua ↄtri
tionis lauare. Ideo exēpluꝫ mun
dicie accipiamus hodie a xp̄o: q̄
voluit pedes diſcipulis lauaē ⁊c̄
¶ Secūdo debem⁹ a xp̄o accipere
exēpluꝫ dilcōis qd oſtēdit ī cenā
do Vnde in hac cena reliq̄t nobis
memoriā ſue dilectionis in altiſſi
mo ſacramento quod hodie con
ſecrauit dicens Accipite ⁊ comedi
te: hoc eſt corpus meū Nam in ſa
cramento iſto eſt quadruplex di
gnitas que ī hoſtia ſunt manife
ſta In hoſtia eſt albedo. ꝙ debet
eſſe ex puro tritico. In ſignum ꝙ
accedens debet eſſe alb⁹ in virtu
te caſtitatis. Item in hoſtia eſt
rotunditas que ſignificat diuini
tatem. quia ſicut rotundum non
habet principium neqꝫ finem.
ſic deitas que eſt ſub ſacramen
to: ſic etiam in anima ſub corpoē

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Quantum enim corpus leditur ⁊
corpus comeditur: tamen aīa in
uiſibilis ⁊ impalpabilis eſt Jta
deitas ſub hoſtia. Jtem in hoſtia
eſt imago xp̄i in ſignu ꝗ digne
ſumens in corpus xp̄i imprimit̄:
ſicut corpus amantis cū amato
Vnde ait apoſtolus. Jn eandem
imaginē transformamur de clari
tate in claritatē. Jtem in hoſtia ē
deſcriptio litterarū. in ſignū ꝗ q̄
digne accipit ſcribitur ad librū
eterne vite Vnde ait dn̄s diſcipu
lis digne ſumentibꝰ. Gaudete ꝗ
noīa veſtra ſcripta ſunt in libro
vite. Et ſic ptꝫ ꝗ hodie a xp̄o acci
pimus exemplū dilectionis in ce
nando vbi nobis reliquit ſuū cor
pus ⁊ ſanguinē i memoriā paſſi
onis. Tercio xp̄s hodie nobis de
dit exemplū humilitatis in mini
ſtrādo Vnde ait math. xij. Diſcite
a me. ꝗ mitis ſum ⁊ humilis cor
de Quō aūt humiliꝰ poſſet hōi ſer
uire: q̄ꝫ pedes lauare. Vnde greḡ.
Non p̄t eſſe maior humilitas: q̄ꝫ
ꝗ pedes diſcipulorū lauit. Vñ pe
trus. Poſt aſcenſionē dn̄i ſuis di
ſcipulis ſp̄ pedes lauit Et ex recor
datione xp̄i humilitatis ſp̄ ama
re fleuit Hmōi exemplū humili
tatis in lotōne pedū ē nobis non
ſolū in xp̄o: ſed in antiquis viris
iuſtis ⁊ humilibꝰ oſtenſum. Vñ
legimus figurā gene. xviij. Deus
pī ante incarnationē xp̄i ad duo
milia annorū ꝓbauit obedientiā
abrahe et ꝑfectꝰ inuētus ē. Poſt
hoc voluit ꝓbare ſuā humilitatē.
et miſit tres angelos ad ipſū in
ſp̄e hoim anbulātiū q̄ſi eſſent feſ
ſi ex itinere petētes officiū. Quos
ābrahā lete ſuſcipiens dixit eis.
Requieſcite ſub arbore q̄ ſtabat an̄
domū ⁊ lauent̄ pedes veſtri Et ſta
tim pedes eorum lauit. ⁊ dixit ad
vxorē ſuā. Vade cito affer tria ſa
ta farine ⁊ fac panē: vt hij come
dant Jta ſpūaliter exemplū hūi
litatis nō ſolū i xp̄o: ſ; etiā in an
tiquis patribꝰ ſc̄is ⁊ iuſtis nobis
eſt oſtenſū. Nā xp̄iſtꝰ ſ; hūani
tatē ē de ſemine abrahe. vt; i euā
gelio math. Liber generacōis ⁊c.
Qualis pī talis filiꝰ. Non enī fuit
necc̄e angelis lauare pedes. ſ; ſolū
in exemplū humilitatis. Debet ꝰ
aīa deuota anteq̄ꝫ ad altiſſimū ac
cedat ſacramentū. primo ſub ar
bore requieſcere. Arbor illa ē crux
ſcā ⁊ lauare ibi pedes .i. affcōes cū
lacrimis: et tunc dicat xp̄s ad ſa
cerdotē. Affer tā ſata farine ⁊ fac
inde panē vt talis reficiatur Tria
ſunt in ſacramento ſcꝫ diuinitas
caro ⁊ aīa. ⁊ ſic aīa priꝰ in hūilita
te lota accedat. Ergo xp̄s anteq̄ꝫ
ap̄lis dedit corpꝰ: pedes lauit. ꝗ
nullꝰ ſupbus accedat Quarto di
co ꝗ xp̄s dedit nobis hodie exem
plū vocacōis in ſecreto ꝑ reuelatio
ne ⁊ predicacōe Reuelauit eis ſa
ſecreta. Nā videmꝰ in nālibꝰ ꝗ fuit
pauci dn̄i qui ſua ſecreta reuelāt
ſeruis ſuis. ſed xp̄s dixit ad diſci
pulos. Jam vos non dicā ſeruos

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſed amicos: q̄ neſcit ſeruus quid
faciat ſuus dn̄s. Sed ego quaſi ai
cus reuelo vobis ⁊ predico tria ſe
creta Primo mortē meam. q̄ ex
iui a patre ⁊ veni in mundū ⁊ ite
rum relinquo mundū ⁊ vado ad
patrem. Item ego animam meā
pono ꝓ vobis Nam hodie tradar
in manus pctōrum in mortem. et
vnꝰ veſtꝝ me tradet. Ex hoc cepe
runt triſtari. Tunc ait. Triſticia
impleuit cor veſtꝝ. ſed expedit vo
bis vt ego vadā; vobis parare lo
cum. ⁊ veſtra triſticia vertetur in
gaudiū Sc̄do p̄dixit eis ſecretū
⁊ velut amicis ſupernā remunera
tionē ne deſperarent dicens. Vos
aūt ſedebitis ſup ſedes iudicātes
xii. tribꝰ iſrahel. q̄ ipſi credere no
luerunt q̄uis ſigna diuerſa vide
runt. Tercio dixit eis eorꝫ diſp
ſionē Vnde dixit eis ſcriptum eſt
Percuciā paſtorē: et diſpergētur
oues gregis. Huius aūt diſperſi
onis ⁊ ſecretorꝫ reuelationis legi
mꝰ figurā; .iii. Re. xix. q̄ iezabel do
mina regionis iudeorꝫ peſſiā erat
miſitq; nūcios et iuſſit interficere
helyā ꝓphetā dn̄i eo q̄ dixerat veritatē;
Tunc helyas fugit in deſertū ⁊ re
quieuit ſub iunipero. ⁊ petiuit vt
moreretr̄: et obdormiuit ibi ī ama
ritudine aīe ſue. Venit ergo an
gelus dn̄i portans ſibi panem et
aquā et ſuſcitauit eū dicens Sur
ge ⁊ comede: grādis tibi reſtat vi
a. Qui ſurgēs comedit ⁊ bibit ⁊
ambulauit ī fortitudine cibi illiꝰ
vſq; ad montē domini. Et ibi dn̄s
ſecreta ſua ſibi reuelauit: q̄ vellet
in breui ī curru igneo eū in padi
ſum p angelos ducere. et ibi vſq;
ad diem iudicii naturaliter viue
re. et tpe antixpriſti deberet predi
care. Ita ſpiritualiter xpriſtus p̄
dixit ſuis diſcipulis triſticiā. et ci
bauit eos pane vite et ſecreta eis
reuelauit: vt p illas reuelatiōes
ſecretorꝫ eos ꝯfortaret. Ita ⁊ nos
debemus facere. Dum enim iuſtꝰ
homo fugit mortem anime p pec
cati deteſtationem. et requieſcit
ſub iunipero p̄nie. q̄ iuniperus ē
acutus Et excitatus diuina inſpi
ratione debet ſurgē ex peccati pi
gritatione ⁊ refici pane celeſti. et
potari aqua tribulacōnis ⁊ lacri
marꝫ effuſionis Et ī fortitudine il
lius cibi puenīet ad montē dei vi
te eterne. ſicut ſcī apl̄i. Montē in
quo beneplacitum eſt deo habi
tare ī eo. vt dicit pſ̄. De iſto pa
ne celico quo hodie apoſtoli fue
runt recreati ait bernardus O ſā
cte panis qui nos ſemper reficis
⁊ nunq̄ⁿ in te deficis. qui comede
ris quotidie et integer ſemp ma
nes. illumina me. cōforta me. ſan
ctifica me. vas cordis mei de ma
licia euacua: et illud reple dei g̃
cia. Ergo quo ad thema. Exēplū
dedi vobis ⁊c̄.

Sequitur ſermo de paſſione dn̄i
qui collectus eſt ex libro Jacobi
de voragine.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf